

Warszawa, dnia 9 marca 2020 r.

Poz. 17

**WYTYCZNE NR 4
PREZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO**

z dnia 6 marca 2020 r.

w sprawie ogłoszenia akceptowalnych sposobów potwierdzania spełnienia wymagań oraz materiałów zawierających wytyczne do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011

Na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 16 oraz art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2019 r. poz.1580 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284) ogłasza się, co następuje:

§ 1. Zaleca się stosowanie, wydanych przez Dyrektora Generalnego Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) decyzją nr 2018/009/R z dnia 14 września 2018 r.:

- 1) akceptowalnych sposobów potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiałów zawierających wytyczne (GM) do załącznika VIII Wymagania dotyczące zadeklarowanych organizacji szkolenia (DTO) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 311 z 25.11.2011, str. 1, z późn. zm.¹⁾), stanowiących załącznik nr 1 do wytycznych;
- 2) zmian akceptowalnych sposobów potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiałów zawierających wytyczne (GM) do załącznika I Część – FCL w zakresie dotyczącym zadeklarowanych organizacji szkolenia (DTO), do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, stanowiących załącznik nr 2 do wytycznych;
- 3) zmian akceptowalnych sposobów potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiałów zawierających wytyczne (GM) do załącznika VI Część – ARA w zakresie dotyczącym zadeklarowanych organizacji szkolenia (DTO) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, stanowiących załącznik nr 3 do wytycznych.

---

¹⁾Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 100 z 05.04.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 23 z 28.01.2014, str. 25, Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014, str. 33, Dz. Urz. UE L 74 z 18.03.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 91 z 07.04.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 192 z 30.07.2018, str. 31, Dz. Urz. L 204 z 13.08.2018, str. 13, Dz. Urz. UE L 326 z 20.12.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 8 z 10.01.2019, str. 1, Dz. Urz. L 75 z 19.03.2019, str. 66 i Dz. Urz. L 268 z 22.10.2019, str. 23.

§ 2. Wytyczne wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego

Piotr Samson

Załączniki do wytycznych nr 4
Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego
z dnia 6 marca 2020 r.

Załącznik nr 1

**Akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań
(AMC)
oraz
materiały zawierające wytyczne (GM)
do Part-DTO¹**

Wydanie pierwsze

14 września 2018 r.

---

¹ Akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań oraz materiały zawierające wytyczne do Załącznika VIII Część-DTO) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008.

GM1 DTO.GEN.110 Zakres

W punkcie DTO.GEN.110 wymienione zostały wszystkie szkolenia, które podlegają przepisom zawartym w Części FCL i które mogą być prowadzone przez DTO. Jednak w przypadku niektórych wymienionych szkoleń, przepisy Części FCL (punkty FCL.130.S, FCL.130.B, FCL.225.B(b), FCL.810(c)) nie wymagają w ogóle udziału organizacji szkolenia. Pod tym względem, pkt DTO.GEN.110 nie stanowi obowiązku prowadzenia tych szkoleń tylko przez DTO.

GM1 DTO.GEN.115(a) Deklaracja**ZŁOŻENIE DEKLARACJI**

DTO powinna złożyć deklarację (Dodatek 1 do Części DTO), oraz wszelkie załączniki do niej, w sposób określony przez właściwy organ.

GM2 DTO.GEN.115(a) Deklaracja**OBOWIĄZEK DTO DOTYCZĄCY POMYŚLNEGO ZŁOŻENIA DEKLARACJI**

Obowiązkiem DTO jest złożenie deklaracji właściwemu organowi. Jeżeli DTO nie otrzyma potwierdzenia otrzymania deklaracji od właściwego organu zgodnie z pkt ARA.DTO.100 w rozsądnym terminie po złożeniu deklaracji, DTO powinna skontaktować się z właściwym organem w celu sprawdzenia, czy deklaracja została złożona z pomyślnym skutkiem.

AMC1 DTO.GEN.115(a)(2) Deklaracja**WYKAZ LOTNISK I MIEJSC OPERACJI LOTNICZYCH DTO**

Za wyjątkiem DTO, które zapewniają szkolenia balonowe, wykaz lotnisk i miejsc operacji lotniczych w deklaracji powinna zawierać co najmniej te lotniska i miejsca operacji lotniczych, w których DTO, na stałe lub tymczasowo (np. obozy szkoleniowe), prowadzi szkolenia, w których bazują jej szkolne statki powietrzne i gdzie ma swoje zaplecze, zgodnie z wymogami Części DTO.

Lotniska i miejsca operacji lotniczych, które służą wyłącznie jako miejsca docelowe do szkoleniowych lotów nawigacyjnych, nie muszą być wymienione w deklaracji.

AMC1 DTO.GEN.115(a)(5) Deklaracja**WYKAZ STATKÓW POWIETRZNYCH I SZKOLENIOWYCH URZĄDZEŃ SYMULACJI LOTU (FSTD)**

- (a) Wykaz statków powietrznych wykorzystywanych przez DTO powinien zawierać co najmniej modele wykorzystywane do szkolenia (np. Cessna 152, Piper PA 28, Robinson R22, i inne). Nie ma potrzeby, aby wymieniać w deklaracji każdy indywidualny statek powietrzny wraz z jego znakami rejestracyjnymi.
- (b) Wykaz FSTD wykorzystywanych przez DTO powinien zawierać odniesienia do certyfikatów kwalifikacji FSTD.

AMC1 DTO.GEN.115(c) Deklaracja**ZŁOŻENIE PROGRAMÓW SZKOLENIA WRAZ Z DEKLARACJĄ**

Za wyjątkiem programów szkolenia w zakresie kursów standaryzacyjnych na egzaminatora lub kursów odświeżających dla egzaminatorów, DTO może zawrzeć w deklaracji jedynie odniesienie do programu szkolenia, jeżeli ten program szkolenia:

- a) został już zweryfikowany przez właściwy organ pod kątem zgodności z Częścią FCL lub
- b) został opracowany przez właściwy organ jako standardowy program szkolenia, w stosownych przypadkach.

GMI DTO.GEN.210(a)(1)(i) Wymagania dotyczące personelu**SYSTEM ZGŁASZANIA ZDARZEŃ ZGODNY Z ROZPORZĄDZENIEM (UE) NR 376/2014**

Poniższa lista zawiera przegląd głównych elementów systemu zgłaszania zdarzeń zgodnego z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 oraz uchylecia dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzeń Komisji (WE) nr 1321/2007 i (WE) nr 1330/2007. Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. UE L 122 z 24.04.2014, str. 18 oraz Dz. Urz. UE L 212 z 22.08.2019, str. 1) i zawiera odniesienia do odpowiednich artykułów tego rozporządzenia

- (a) System zgłaszania zdarzeń, który zapewnia zarówno obowiązkowe, jak i dobrowolne zgłaszanie (patrz Artykuł 4 i 5).

Uwaga 1: System obowiązkowego zgłaszania zdarzeń ustanowiony na podstawie rozporządzenia (UE) nr 376/2014 jest również przeznaczony do zgłaszania tych dodatkowych elementów, które kwalifikują się do obowiązkowego zgłaszania i są określone w przepisach wykonawczych EASA.

Uwaga 2: System dobrowolnego zgłaszania zdarzeń ma na celu ułatwienie gromadzenia szczegółowych informacji o zdarzeniach, które mogą nie zostać wychwycone w ramach systemu obowiązkowego zgłaszania oraz innych informacji związanych z bezpieczeństwem postrzeganych przez organizację zgłaszającą jako rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa lotniczego.

- (b) Wyznaczenie jednej lub większej liczby osób, które będą w sposób niezależny zajmować się gromadzeniem, oceną, przetwarzaniem, analizą i przechowywaniem szczegółowych danych dotyczących zdarzeń w zakresie gromadzenia danych i identyfikacji zagrożeń (patrz Artykuł 6(1)).

Uwaga 1: W porozumieniu ze swoimi właściwymi organami, małe organizacje mogą korzystać z uproszczonych mechanizmów zapewniających gromadzenie, ocenę, przetwarzanie, analizę i przechowywanie szczegółowych danych dotyczących zdarzeń, prawdopodobnie poprzez współdzielenie tych zadań z innymi podobnymi organizacjami.

Uwaga 2: Istniejący wewnętrzny system zgłaszania, który gromadzi dane, propozycje i informacje istotne dla bezpieczeństwa, w tym dane, propozycje i informacje dotyczące potencjalnych problemów związanych z bezpieczeństwem, które nie doprowadziły do zdarzenia, może służyć jako podstawa dla systemu obowiązkowego i dobrowolnego

zgłaszania zdarzeń. Na podstawie tej puli istotnych dla bezpieczeństwa informacji i danych zgromadzonych wewnątrz, organizacja określi czy wymagane jest obowiązkowe zgłaszanie czy też odpowiednie będzie zgłaszanie dobrowolne.

- (c) Zgłaszanie szczegółowych danych dotyczących zdarzeń zgromadzonych w ramach systemu obowiązkowego zgłaszania najszybciej jak to możliwe, a w każdym przypadku nie później niż w ciągu 72 godzin od chwili, w której dowiedziano się o zdarzeniu (patrz Artykuł 4(8) i (9)).

Uwaga 1: Odniesienie do „dowiedzenia się” o zdarzeniu oznacza, że osoba w organizacji identyfikuje zdarzenie jako należące do kategorii obowiązkowego zgłoszenia – zwykle poprzez udział w zdarzeniu lub obserwowanie go, ale także w przypadku przeglądu lub sprawdzania informacji przekazanych do systemu zgłaszania zdarzeń organizacji. W przypadku organizacji projektujących lub produkujących, 72-godzinny okres rozpoczyna się w chwili stwierdzenia niebezpiecznego stanu.

W przypadku zautomatyzowanych systemów gromadzenia danych, 72-godzinny okres zaczyna się w momencie, gdy osoba odpowiedzialna za analizę danych wykryje zdarzenie podlegające zgłoszeniu.

Uwaga 2: Okres 72 godzin nie dotyczy zgłaszania szczegółowych danych dotyczących zdarzeń, które mogą wiązać się z rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem dla bezpieczeństwa lotniczego oraz informacji związanych z bezpieczeństwem zgromadzonych w ramach systemu dobrowolnego zgłaszania. Należy je zgłaszać terminowo (patrz Artykuł 5(5) i (6)).

- (d) Ustanowienie procesów kontroli jakości danych w celu zapewnienia, że wstępnie zgromadzone informacje i dane przechowywane w bazie(bazach) danych są spójne (patrz Artykuł 7(3)).

Uwaga: Uznaje się, że procesy kontroli jakości danych powinny dotyczyć czterech głównych obszarów:

- błędy w wprowadzaniu danych,
- kompletność danych, szczególnie w odniesieniu do danych obowiązkowych,
- właściwe wykorzystanie systematyki ADREP²,
- poprawa spójności danych, zwłaszcza pomiędzy wstępnie zgromadzonymi informacjami a zgłoszeniem przechowywanym w bazie danych (patrz Artykuł 7(3)).

- (e) Przechowywanie zgłoszeń zdarzeń, które kwalifikują się do obowiązkowego i dobrowolnego zgłaszania w jednej lub większej liczbie baz danych (Artykuł 6(5)) przy użyciu standardowych formatów w celu ułatwienia wymiany informacji i które są kompatybilne z oprogramowaniem ECCAIRS³ i systematyką ADREP (patrz Artykuł 7(4)).

Uwaga: Organizacje, które mogą raportować za pośrednictwem systemu zgłaszania zgodnego z oprogramowaniem ECCAIRS zapewnianego przez ich właściwy organ uznaje się automatycznie za zgodne z wymaganiami systemu zgłaszania, o których

² System zgłaszania danych dotyczących wypadków/incydentów ICAO (ADREP)

³ Europejskie centrum koordynacji systemów zgłaszania wypadków i incydentów (ECCAIRS)

mowa w Artykule 7(4), i nie muszą mieć własnego systemu zgłaszania kompatybilnego z oprogramowaniem ECCAIRS.

- (f) Zastosowanie polityki bezpieczeństwa (patrz AMC1 DTO.GEN.210(a)(1)(ii)) w odniesieniu do zdarzeń:
- (1) identyfikacja zagrożeń dla bezpieczeństwa związanych z określonymi zdarzeniami lub grupami zdarzeń zgłoszonymi właściwemu organowi (patrz Artykuł 13(1));
  - (2) analiza powiązanych ryzyk pod względem prawdopodobieństwa i dotkliwości wyniku, a także ocena ryzyka pod względem tolerancji;
  - (3) na podstawie wyniku oceny ryzyka: określenie potrzeby działań łagodzących, jako konieczne do poprawy bezpieczeństwa lotniczego (por. art. 13 ust. 2); i
  - (4) monitorowanie terminowego wdrażania i skuteczności wymaganych działań łagodzących (patrz Artykuł 13(2)).
- (g) Oprócz działań wymaganych zgodnie z pkt 6 powyżej, jeżeli organizacja identyfikuje rzeczywiste lub potencjalne ryzyko dla bezpieczeństwa lotniczego w następstwie analizy zdarzeń lub grupy zdarzeń:
- (1) przekazanie właściwemu organowi w terminie 30 dni od daty powiadomienia organu o zdarzeniu następujących informacji (Artykuł 13(4)):
    - (i) wstępne wyniki przeprowadzonej oceny ryzyka; i
    - (ii) informacje o wszelkich wstępnych działaniach łagodzących, które należy podjąć.
  - (2) w przypadku gdy jest to wymagane, przekazanie ostatecznych wyników analizy ryzyka do właściwego organu, natychmiast po ich udostępnieniu, lecz co do zasady nie później niż trzy miesiące od daty powiadomienia organu o zdarzeniu (patrz Artykuł 13(4)).

Uwaga: Prawny obowiązek przedstawienia wstępnych wyników analizy zdarzenia, raportów z działań następczych i ostatecznych wyników spoczywa na organizacji, która wydała wstępne zgłoszenie. W sytuacji gdy organizacja otrzymuje kopię zgłoszenia od innej organizacji, która wstępnie zgłosiła zdarzenie do właściwego organu, w zależności od jej wkładu w rzeczywiste lub potencjalne ryzyko dla bezpieczeństwa lotniczego leżące u podstaw zdarzenia, można jednak wymagać od niej przeprowadzenia własnej analizy zgłoszonego problemu oraz przedstawienia właściwemu organowi raportu z działań następczych.

- (h) Polityka bezpieczeństwa i „just culture”: konsultacje z przedstawicielami pracowników w celu zapewnienia wzajemnego porozumienia i przyjęcia zasad opisujących sposób w jaki zasady „just culture” są zagwarantowane i wdrożone w ramach organizacji.

Uwaga 1: Celem tych zasad jest zapewnienie, że pracownicy i personel kontraktowy, który zgłasza lub jest wymieniony w zgłoszeniach zdarzeń, zarówno obowiązkowych jak i dobrowolnych, nie ponoszą jakiegokolwiek uszczerbku ze strony swojego pracodawcy lub jakiegokolwiek innej organizacji, dla której są świadczone usługi, z powodu informacji przekazanych przez osobę zgłaszającą (patrz Artykuł 16(9)), o ile nie ma zastosowania wyjątek (patrz Artykuł 16(10)).

Uwaga 2: Przedstawiciele pracowników mogą być wyznaczani przez związek zawodowy lub przez samych pracowników.

- (i) Zapewnienie, że pracownicy i personel kontraktowy regularnie otrzymują informacje dotyczące analizy i działań następczych dotyczących zdarzeń, w odniesieniu do których podjęto działania łagodzące (patrz Artykuł 13(3)), przy jednoczesnym zapewnieniu upowszechniania wyłącznie informacji zdepersonalizowanych.
- (j) Zapewnienie, aby dane osobowe były udostępniane pracownikom organizacji, innym niż osoby wyznaczone zgodnie z pkt (2) tylko w sytuacji, gdy jest to absolutnie konieczne do zbadania zdarzeń w celu poprawy bezpieczeństwa lotniczego.
- (k) Zapewnienie, że zgłoszenia kierowane do właściwego organu zawierają co najmniej informacje wymienione w Załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 376/2014.

AMC1 DTO.GEN.210(a)(1)(ii) Wymagania dotyczące personelu

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA

- a) Polityka bezpieczeństwa powinna określać, w odniesieniu do programu szkolenia DTO, przynajmniej środki i metody stosowane do:
  - (1) identyfikacji zagrożeń;
  - (2) oceny ryzyka oraz
  - (3) skuteczności środków łagodzących (wdrożenie i działania następcze).
- (b) Polityka bezpieczeństwa powinna dodatkowo uwzględniać procedury wymagane do zgłaszania zdarzeń zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 376/2014 (patrz GM1 DTO.GEN.210(a)).

AMC1 DTO.GEN.210(a)(2) Wymagania dotyczące personelu

KWALIFIKACJE I DOŚWIADCZENIE KIEROWNIKA SZKOLENIA (HT)

- (a) HT powinien posiadać, w związku z wielkością i zakresem szkolenia DTO, wystarczające uprawnienia kierownicze w celu wywiązania się z obowiązków oraz powinien:
  - (1) w przypadku DTO, która zapewnia szkolenie w zakresie statków powietrznych lub FSTD, posiadać nieograniczone uprawnienie instruktorskie zgodnie z Częścią FCL z przywilejami instruktorskimi, które są istotne dla szkolenia prowadzonego przez DTO, w tym dostateczne doświadczenie w razie potrzeby;
  - (2) w przypadku DTO, która zapewnia wyłącznie szkolenie w zakresie wiedzy teoretycznej, posiadać odpowiednie doświadczenie w lotnictwie i wiedzę istotną dla zapewnianego szkolenia.
- (b) W DTO, która zapewnia kursy szkoleniowe dla różnych kategorii statków powietrznych, HT powinien być wspomagany przez jednego lub większą liczbę wyznaczonych zastępców HT, posiadających kwalifikacje zgodnie z pkt (a) oraz w zakresie odpowiednich kategorii statków powietrznych.

GM1 DTO.GEN.210(a)(2) Wymagania dotyczące personelu**WYSTARCZAJĄCE DOŚWIADCZENIE KIEROWNIKA SZKOLENIA (HT)**

„Wystarczające doświadczenie”, zgodnie z AMC2 DTO.GEN.210(a)(1), pkt (a)(1) oznacza, że HT powinien uzyskać wymagane doświadczenie jako instruktor, aby mieć zdolność administrowania określoną działalnością szkoleniową danego DTO. Przy określaniu wymaganego doświadczenia, pod uwagę należy wziąć następujące czynniki:

- (a) zakres szkolenia DTO, w tym konkretne kursy szkoleniowe (np. uprawnienie akrobacyjne, uprawnienie do wykonywania lotów chmurowych na szybowcach, kursy na egzaminatorów na szybowce i balony),
- (b) lokalizacja obszaru szkolenia DTO (np. góry, morze, zatłoczona przestrzeń powietrzna),
- (c) wielkość DTO (zakres działalności, liczba lotnisk szkoleniowych i miejsc operacji lotniczych),
- (d) wykorzystanie FSTD,
- (e) modele szkolnych statków powietrznych wykorzystywanych przez DTO.

GM1 DTO.GEN.210(c) Wymagania dotyczące personelu**OKOLICZNOŚCI, W KTÓRYCH NIE MOŻNA MIEĆ PEWNOŚCI, ŻE DANA OSOBA BĘDZIE WYKONYWAĆ ZADANIA PRZEDSTAWICIELA LUB KIEROWNIKA SZKOLENIA (HT) W SPOSÓB, KTÓRY ZAPEWNI OCHRONĘ I ROZWÓJ BEZPIECZEŃSTWA LOTNICZEGO**

Przykłady obiektywnych przesłanek wskazujące na to, że nie można mieć pewności, że dana osoba będzie wykonywać zadania przedstawiciela lub HT w sposób, który zapewnia ochronę i rozwój bezpieczeństwa lotniczego.

Jeżeli osoba ta, w ciągu ostatnich 5 lat poprzedzających nominację na przedstawiciela lub HT, w deklaracji zgodnej z przepisami Części DTO:

- (a) posiada lub posiadała licencję pilota i licencja ta i/lub wszelkie związane z nią uprawnienia, certyfikaty lub upoważnienia podlegały ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu,
- (b) ponosi odpowiedzialność za popełnienie jakiegokolwiek niezgodności w sposób świadomy i celowy z rozporządzeniem bazowym i przepisami wykonawczymi do niego.

AMC1 DTO.GEN.210(d);(e) Wymagania dotyczące personelu**INSTRUKTORZY DTO**

W celu zapewnienia i monitorowania, że instruktorzy utrzymują wymagane kwalifikacje, zadeklarowane organizacje szkolenia powinny stale prowadzić listę wszystkich instruktorów zawierającą informacje dotyczące ich uprawnień instruktorskich oraz okresów ważności ich licencji, uprawnień i certyfikatów, w tym ich orzeczeń lekarskich.

GM1 DTO.GEN.210(d);(e) Wymagania dotyczące personelu**ZASOBY (INSTRUKTORZY)**

- (a) Stosunek liczby wszystkich studentów do liczby instruktorów szkolenia praktycznego powinien pozwolić na utrzymanie jakości i bezpieczeństwa zapewnianego szkolenia.

- (b) Liczba miejsc w klasie dla przedmiotów szkolenia naziemnego wymagających wysokiego stopnia nadzoru lub zajęć praktycznych nie powinna przekraczać 28 uczniów.

AMC1 DTO.GEN.215 Wymagania dotyczące zaplecza

- (a) Zaplecze DTO powinno obejmować:
- (1) zaplecze planowania lotów umożliwiające dostęp, co najmniej do:
    - (i) odpowiednich i aktualnych map i wykresów lotniczych,
    - (ii) aktualnych informacji służby informacji lotniczej (AIS),
    - (iii) aktualnych informacji meteorologicznych,
    - (iv) środków łączności z kontrolą ruchu lotniczego (ATC) (w stosownych przypadkach),
    - (v) wszelkich innych materiałów związanych z bezpieczeństwem lotu;
  - (2) odpowiednie zaplecze na potrzeby briefingu o wystarczającej wielkości i liczbie;
  - (3) odpowiednie biuro(-a), w celu umożliwienia instruktorom szkolenia praktycznego: pisania raportów na temat studentów, wypełniania dokumentacji i innych powiązanych dokumentów, stosownie do przypadku;
  - (4) odpowiednie miejsca odpoczynku dla instruktorów i studentów, odpowiednio do zadania szkolenia;
  - (5) w przypadku DTO prowadzących wyłącznie szkolenia w zakresie licencji BPL lub LAPL(B), wyposażenie operacji lotniczych wymienione w pkt (a)(1) do (a)(4) może zostać zastąpione przez inne odpowiednie zaplecze, gdy operacje lotnicze wykonywane są poza lotniskami.
- (b) Na potrzeby szkolenia w zakresie wiedzy teoretycznej, dostępne powinno być następujące zaplecze:
- (1) odpowiednie wyposażenie pomieszczeń klasowych dla aktualnej w danym czasie liczby studentów;
  - (2) odpowiedni sprzęt demonstracyjny dla wsparcia szkolenia w zakresie wiedzy teoretycznej;
  - (3) odpowiednie biuro(-a) dla personelu instruktorskiego.

AMC1 DTO.GEN.220 Prowadzenie dokumentacji

Dokumentacja szkoleniowa powinna być przechowywana w wersji papierowej lub elektronicznej przez DTO, w którym kandydat odbywa szkolenie.

AMC1 DTO.GEN.230 Program szkolenia DTO

- (a) Program szkolenia DTO powinien zawierać przynajmniej następujące informacje:
- (1) cel kursu;
  - (2) zaliczenie wcześniejszych doświadczeń oraz wymagania wstępne (w tym odpowiednie procedury dla studentów, którzy chcą ukończyć szkolenie po rozpoczęciu szkolenia w innej organizacji);

- (3) wykaz wszystkich ćwiczeń lotniczych i FSTD, które będą nauczone, w tym opis celu każdego ćwiczenia;
  - (4) podsumowanie programu nauczania;
  - (5) struktura i treść szkolenia w zakresie wiedzy teoretycznej;
  - (6) struktura całego kursu oraz integracja szkolenia w zakresie wiedzy teoretycznej, szkolenia na FSTD i szkolenia lotniczego;
  - (7) sprawdzanie postępów ucznia pod kątem wiedzy teoretycznej i szkolenia w locie, stosownie do przypadku.
- (b) Przy opracowywaniu programu szkolenia dla kursu na uprawnienia na typ, oprócz zachowania zgodności z obowiązkowymi elementami szkolenia zawartymi w danych dotyczących zgodności operacyjnej (OSD), jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 748/2012⁴, DTO powinna również spełniać wszelkie inne zalecenia (tj. akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań (AMC)), o których w nim mowa.

AMC1 DTO.GEN.240 Szkolne statki powietrzne i FSTD

- (a) Na liczbę szkolnych statków powietrznych może mieć wpływ:
- (1) dostępność FSTD oraz
  - (2) liczba lotnisk i miejsc operacji lotniczych DTO (patrz AMC1 DTO.GEN.115(a)(2)).
- (b) Każdy szkolny statek powietrzny powinien być:
- (1) wyposażony zgodnie z wymaganiami specyfikacji szkoleniowych w zakresie ćwiczenia, w którym jest wykorzystywany;
  - (2) z wyjątkiem balonów lub statków powietrznych jednomiejscowych, wyposażony w podstawowe układy sterowania lotem, które są natychmiast dostępne zarówno dla ucznia, jak i dla instruktora (np. , podwójne układy sterowania lotem lub centralny drążek sterowy); nie należy wykorzystywać układów sterowania lotem w ruchu wahadłowym.
- (c) Flota powinna obejmować, odpowiednio do kursów szkoleniowych:
- (1) w przypadku samolotów i szybowców, statki powietrzne odpowiednie do zademonstrowania przeciągnięcia i unikania korkociągu;
  - (2) w przypadku śmigłowców, śmigłowce odpowiednie do zademonstrowania autorotacji;
  - (3) w przypadku FSTD; każde FSTD powinno być wyposażone zgodnie z wymaganiami specyfikacji szkoleniowych w zakresie kursu, w którym jest wykorzystywane.
- (d) Jeden pojedynczy statek powietrzny posiadający wszystkie wymagane cechy szkolnych statków powietrznych, o których mowa w pkt (b) i (c) powyżej, może być wystarczający.

---

⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdatości do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. L 224, 21.08.2012, str. 1, z późn. zm.)

GM1 DTO.GEN.240 Szkolne statki powietrzne i FSTD

DTO jest zobowiązana do korzystania z odpowiedniej floty szkolnych statków powietrznych. Jednak od DTO nie wymaga się posiadania na własność wykorzystywanych statków powietrznych. W każdym przypadku DTO ma obowiązek używać zdadne do lotu i odpowiednio wyposażone, certyfikowane i ubezpieczone statki powietrzne i FSTD, odpowiednio do danego ćwiczenia szkoleniowego.

AMC1 DTO.GEN.250 Lotniska i miejsca operacji lotniczych**INFORMACJE OGÓLNE**

- (a) Za wyjątkiem balonów, bazowe lotnisko lub miejsca operacji lotniczych oraz wszelkie inne lotniska lub miejsca operacji lotniczych, w których prowadzone jest szkolenie lotnicze, powinny mieć co najmniej następujące zaplecze:
- (1) co najmniej jedna droga startowa lub strefa podejścia końcowego i startu (FATO) umożliwiające szkolnym statkom powietrznym wykonywanie normalnego startu lub lądowania w granicach osiągnięć wszystkich statków powietrznych wykorzystywanych do lotów szkoleniowych na tym lotnisku lub w miejscu operacji lotniczych;
  - (2) wskaźnik kierunku wiatru, który jest widoczny na poziomie ziemi od końców każdej drogi startowej lub w odpowiednich miejscach oczekiwania;
  - (3) odpowiednie oświetlenie elektryczne drogi startowej, jeśli jest wykorzystywana do szkolenia w nocy;
  - (4) służby ruchu lotniczego (ATS), z wyjątkiem niekontrolowanych lotnisk lub miejsc operacji lotniczych, w których wymagania szkoleniowe mogą być bezpiecznie spełnione przez inny akceptowalny środek łączności.
- (b) Oprócz pkt (a), w przypadku śmigłowców, miejsca szkolenia powinny być dostępne dla:
- (1) szkolenia w zakresie operacji w strefach zamkniętych;
  - (2) symulowanej autorotacji przy wyłączonym silniku oraz
  - (3) operacji na pochyłym terenie.
- (c) W przypadku balonów, miejsca startu wykorzystywane przez DTO powinny umożliwiać normalny start i przewyższenie nad wszystkimi przeszkodami na ścieżce lotu po starcie wynoszące co najmniej 50 stóp.
- (d) W drodze odstępstwa od pkt (a) do (c) powyżej, w przypadku szkoleń, które muszą odbywać się w określonym środowisku (szkolenie w zakresie uprawnień do wykonywania lotów w terenie górzystym, szkolenie w zakresie wodnosamolotów), wykorzystywane miejsca szkolenia powinny mieć cechy i zaplecze, które są niezbędne do zapewnienia bezpiecznego prowadzenia szkolenia.

AMC1 DTO.GEN.250(b) Lotniska i miejsca operacji lotniczych

WYSTARCZAJĄCE ZASOBY DTO, KTÓRE ZAPEWNIAJĄ SZKOLENIA DLA SAMOLOTÓW LUB ŚMIGŁOWCÓW NA WIĘCEJ NIŻ JEDNYM LOTNISKU LUB MIEJSCU OPERACJI LOTNICZYCH

- (a) Zastępcy kierowników szkolenia powinni spełniać te same wymagania w zakresie kwalifikacji jak określone w AMC1 DTO.GEN.210(a)(2) dla kierownika szkolenia (HT).
- (b) DTO powinna mieć niezbędną liczbę instruktorów (pkt DTO.GEN.210(d) i (e)), a także niezbędną liczbę szkolnych statków powietrznych (pkt DTO.GEN.240) w celu zapewnienia odpowiedniego szkolenia na wszystkich lotniskach i we wszystkich miejscach operacji lotniczych.
- (c) Na każdym lotnisku lub w miejscu operacji lotniczych DTO, DTO powinna dysponować zapleczem (pkt DTO.GEN.215) w zależności od rodzaju szkolenia prowadzonego na każdym lotnisku lub w miejscu operacji lotniczych.

AMC1 DTO.GEN.270(a) Sprawozdanie z corocznego przeglądu wewnętrznego i roczne sprawozdanie z działalności

COROCZNY PRZEGLĄD WEWNĘTRZNY

Coroczny przegląd wewnętrzny powinien składać się z kompleksowej oceny, czy DTO skutecznie wykonuje zadania i obowiązki zgodnie z punktem DTO.GEN.210. Szczególny nacisk należy położyć na następujące elementy:

- (a) dostępność wystarczających zasobów,
- (b) prowadzenie szkoleń zgodnie z wymaganiami Części FCL i Części DTO, z programem (-ami) szkolenia DTO i polityką bezpieczeństwa DTO,
- (c) wyrywkowe kontrole dokumentacji szkoleniowej i certyfikatów ukończenia kursu wydanych przez DTO,
- (d) ocena programu (-ów) szkolenia pod kątem (ich) adekwatności i aktualności,
- (e) szkolne statki powietrzne, w tym ich dokumenty i zapis obsługi technicznej,
- (f) lotniska i miejsca operacji lotniczych, w tym powiązane zaplecze,
- (g) ocena adekwatności i skuteczności działań następczych, naprawczych i, w stosownych przypadkach, działań zaradczych podejmowanych w następstwie niezgodności wykrytych wewnętrznie lub uznawanych za niezgodność zgodnie z pkt DTO.GEN.150,
- (h) ocena polityki bezpieczeństwa, w tym jej środków i metod określonych w AMC1 DTO.GEN.210, pod względem jej adekwatności i aktualności,
- (i) ocena skuteczności wdrożenia środków łagodzących, jak przewidziano w polityce bezpieczeństwa DTO.

AMC1 DTO.GEN.270(b) Sprawozdanie z corocznego przeglądu wewnętrznego i roczne sprawozdanie z działalności

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

- (a) W odniesieniu do ubiegłego roku kalendarzowego, roczne sprawozdanie z działalności powinno zawierać przynajmniej wykazy:
  - (1) wszystkich faktycznie oferowanych kursów szkoleniowych i szkoleń odświeżających;
  - (2) nazwisk wszystkich instruktorów szkolenia praktycznego, szkolenia symulatorowego i szkolenia teoretycznego zaangażowanych w świadczenie

szkolenia, w tym, w przypadku DTO oferujących szkolenia w zakresie samolotów, śmigłowców i szybowców, informacje o lotniskach i miejscach operacji lotniczych DTO, gdzie w głównej mierze prowadzi szkolenia;

- (3) liczb studentów na jednym kursie szkoleniowym;
- (4) wszystkich wykorzystywanych szkolnych statków powietrznych i FSTD, w tym znaki rejestracyjne i kody liter kwalifikacji FSTD (stosownie do przypadku), w tym, w odniesieniu do każdego statku powietrznego, informacje na temat:
  - (i) kursów szkoleniowych, w których statek powietrzny był wykorzystywany oraz
  - (ii) lotnisk DTO, na których statek powietrzny był przede wszystkim wykorzystywany;
- (5) wszystkich zdarzeń, wypadków i incydentów, które miały miejsce podczas kursów szkoleniowych oraz
- (6) wszelkich innych informacji uznanych za istotne przez DTO.

AMC1 DTO.GEN.270(c) Sprawozdanie z corocznego przeglądu wewnętrznego i roczne sprawozdanie z działalności

ZŁOŻENIE SPRAWOZADANIA Z COROCZNEGO PRZEGLĄDU WEWNĘTRZNEGO I ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI WŁAŚCIWEMU ORGANOWI

Sprawozdanie z corocznego przeglądu wewnętrznego i roczne sprawozdanie z działalności za każdy ubiegły rok kalendarzowy należy składać właściwemu organowi w terminie uzgodnionym pomiędzy DTO a właściwym organem.

GM1 DTO.GEN.270(c) Sprawozdanie z corocznego przeglądu wewnętrznego i roczne sprawozdanie z działalności

ZŁOŻENIE SPRAWOZADANIA Z COROCZNEGO PRZEGLĄDU WEWNĘTRZNEGO I ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI WŁAŚCIWEMU ORGANOWI

Zaleca się, aby właściwy organ i DTO uzgodniły regularne ramy czasowe; na przykład, że coroczny przegląd wewnętrzny i roczne sprawozdanie z działalności za ostatni rok kalendarzowy powinny być złożone w pierwszym kwartale każdego roku.

Załącznik nr 2

Akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiały zawierające wytyczne (GM) do załącznika I Części - FCL (Zadeklarowane organizacje szkolenia (DTO))¹⁾ – Zmiana 5

1. W GM1 FCL.010 dodaje się skrót:
DTO Zadeklarowana organizacja szkolenia
2. AMC1 FCL.115, FCL.120, pkt (a) otrzymuje brzmienie:
  - (a) Szkolenie oraz egzaminowanie powinno obejmować aspekty związane z umiejętnościami nietechnicznymi w sposób zintegrowany z uwzględnieniem szczególnego ryzyka związanego z posiadaną licencją i prowadzoną działalnością. DTO lub ATO odpowiedzialne za szkolenie musi sprawdzić czy wszystkie odpowiednie elementy kursu ze szkolenia teoretycznego zostały zakończone w stopniu zadowalającym zanim kandydat zostanie skierowany na egzamin.
3. Dodaje się AMC1 FCL.115 lit. c):
AMC1 FCL.115 (c) LAPL - Kurs szkoleniowy
ZMIANA ORGANIZACJI SZKOLENIA
W przypadkach, w których wnioskodawca ukończy kurs szkoleniowy (szkolenie z wiedzy teoretycznej lub szkolenie w locie) w innej DTO lub ATO (organizacja kończąca szkolenie) aniżeli w tej, w której rozpoczynał szkolenie (organizacja rozpoczynająca szkolenie), wnioskodawca powinien zwrócić się do organizacji rozpoczynającej szkolenie o kopię dokumentacji prowadzonej zgodnie z przepisami, o których mowa w DTO.GEN.220 lub ORA.ATO.120.
4. AMC1 FCL.135.S; FCL.205.S(a), pkt (b) otrzymuje brzmienie:
  - (b) DTO lub ATO powinny wydać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

---

¹⁾ Akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiały zawierające wytyczne (GM) do załącznika I Część – FCL rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008.

5. AMC1 FCL.135.B; FCL.225.B, pkt (c) otrzymuje brzmienie :
  - (c) DTO lub ATO powinny wydać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w celu uzyskania potwierdzenia w licencji.
6. AMC1 FCL.225.B pkt (e) otrzymuje brzmienie:
  - (e) DTO lub ATO powinny wydać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w celu uzyskania odpowiedniego potwierdzenia w licencji.

7. Dodaje się AMC1 FCL.210 (c):

AMC1 FCL.210 (c) Kurs szkoleniowy

ZMIANA ORGANIZACJI SZKOLENIA

W przypadkach, w których wnioskodawca ukończy kurs szkoleniowy (szkolenie z wiedzy teoretycznej lub szkolenie w locie) w innej DTO lub ATO (organizacja kończąca szkolenie) aniżeli w tej, w której rozpoczął szkolenie (organizacja rozpoczynająca szkolenie), wnioskodawca powinien zwrócić się do organizacji rozpoczynającej szkolenie o kopię dokumentacji prowadzonej zgodnie z przepisami, o których mowa w DTO.GEN.220 lub ORA.ATO.120.

8. W AMC1 FCL.210, FCL.215 tekst wprowadzający przed tabelą otrzymuje brzmienie:

Przedstawione poniżej tabele zawierają programy szkolenia dla kursów z wiedzy teoretycznej jak również do egzaminu z wiedzy teoretycznej dla licencji PPL(A) i PPL(H). Szkolenie oraz egzaminowanie powinno obejmować aspekty związane z umiejętnościami nietechnicznymi w sposób zintegrowany z uwzględnieniem szczególnego ryzyka związanego z posiadaną licencją i prowadzoną działalnością.

DTO lub ATO odpowiedzialne za szkolenie powinny sprawdzić czy wszystkie odpowiednie elementy kursu ze szkolenia teoretycznego zostały zakończone w stopniu zadowalającym zanim kandydat zostanie skierowany na egzamin.

Pozycje mające zastosowanie dla każdej licencji zostały oznaczone symbolem ‘x’. Symbol ‘x’ znajdujący się przy głównym tytule przedmiotu oznacza, że zastosowanie mają wszystkie jego części.

9. AMC1 FCL.740(b)(1) otrzymuje brzmienie:

AMC1 FCL.740(b) Ważność i wznawianie uprawnień na klasę i typ

WZNAWIANIE UPRAWNIENIA NA KLASĘ I TYP: SZKOLENIE ODŚWIEŻAJĄCE W ATO, DTO LUB Z INSTRUKTOREM

- (a) Szkolenie odświeżające ma na celu uzyskanie przez kandydata poziomu biegłości niezbędnego do bezpiecznej eksploatacji stosownej klasy lub typu statku powietrznego. Zakres wymaganego szkolenia odświeżającego powinien

być określany indywidualnie przez ATO, DTO lub instruktora, stosownie do przypadku, z uwzględnieniem następujących czynników:

- (1) doświadczenie kandydata;
- (2) okres czasu, jaki upłynął od ostatniego wykorzystania przywilejów wynikających z uprawnienia;
- (3) stopień złożoności statku powietrznego;
- (4) posiadanie przez kandydata ważnego uprawnienia na inny typ lub klasę statku powietrznego; oraz
- (5) w przypadku gdy jest to konieczne, wyniki kandydata podczas symulowanej kontroli umiejętności na uprawnienie na FSTD lub statku powietrznym odpowiedniego typu lub klasy.

Należy oczekiwać, że ilość szkoleń potrzebna do osiągnięcia pożądanego poziomu biegłości będzie wzrastać analogicznie do czasu, jaki upłynął od wykorzystania przywilejów wynikających z uprawnienia.

- (b) Po określeniu potrzeb kandydata, ATO, DTO lub instruktor, stosownie do przypadku, powinni opracować indywidualny program szkolenia, który powinien bazować na szkoleniu wstępnym do wydania uprawnienia oraz koncentrować się na aspektach, w zakresie których kandydat wykazał największe braki.
- (c) Z wyjątkiem szkolenia odświeżającego na uprawnienia na statki powietrzne, o którym mowa w pkt FCL.740(b)(2)(i), szkolenie odświeżające powinno obejmować szkolenie z wiedzy teoretycznej, na ile jest konieczne, na przykład w zakresie awarii systemów specyficznych dla danego typu w złożonych statkach powietrznych. W trakcie szkolenia należy prowadzić ocenę wyników kandydata, oraz, w razie potrzeby, należy zapewnić dodatkowe szkolenie kandydatowi w celu osiągnięcia standardu wymaganego na kontroli umiejętności.
- (d) Po pozytywnym zaliczeniu szkolenia, ATO, DTO lub instruktor, stosownie do przypadku, powinni wydać kandydatowi certyfikat ukończenia szkolenia lub inny dokument określony przez właściwy organ, opisujący ocenę czynników wymienionych w pkt (a) i odbyte szkolenie oraz zaświadczenie, że szkolenie zostało pomyślnie zakończone. Certyfikat ukończenia szkolenia powinien zostać przedłożony egzaminatorowi przed kontrolą umiejętności. Po pomyślnym wznowieniu uprawnienia, certyfikat ukończenia szkolenia lub inny

dokument określony przez właściwy organ oraz formularz protokołu egzaminatora powinny zostać przedłożone właściwemu organowi.

- (e) Biorąc pod uwagę czynniki wymienione w punkcie (a) powyżej, ATO, DTO lub instruktor, stosownie do przypadku, mogą również zdecydować, że kandydat posiada już wymagany poziom biegłości i że szkolenie odświeżające nie jest konieczne. W takim przypadku certyfikat lub inne dokumenty, o których mowa w pkt (c) powyżej, powinny zawierać odpowiednie oświadczenie z dostatecznym uzasadnieniem.
10. AMC1 FCL.800, pkt (b) otrzymuje brzmienie:
- (b) DTO lub ATO powinny wydać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w celu uzyskania potwierdzenia w licencji.
11. AMC1 FCL.805, pkt (b) otrzymuje brzmienie:
- (b) DTO lub ATO powinny wydać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w celu uzyskania potwierdzenia w licencji.
12. AMC1 FCL.810 (b), pkt (b) otrzymuje brzmienie:
- (b) DTO lub ATO powinny wydać zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w celu uzyskania potwierdzenia w licencji.
13. AMC2 FCL.930.FI, pkt (a) otrzymuje brzmienie:
- (a) Celem szkolenia FI(S) i FI(B) prowadzonego w DTO lub ATO jest przeszkolenie posiadaczy licencji SPL i BPL do poziomu umiejętności zdefiniowanych w FCL.920 jako kompetencje instruktorskie.
14. AMC5 FCL.935 otrzymuje brzmienie:
- (a) w pkt (b), w sekcji 4 i 6 formularza sprawozdania, termin ‘Nazwa ATO’ zastąpiony został terminem ‘Nazwa DTO lub ATO’,
- (b) w pkt (c), w sekcji 4 i 6 formularza sprawozdania, termin ‘Nazwa ATO’ zastąpiony został terminem ‘Nazwa DTO lub ATO’.
15. W AMC1 FCL.1015 wprowadza się następujące zmiany:
- (a) pkt (a) otrzymuje brzmienie:
- (a) Właściwy organ może przeprowadzić kurs samodzielnie lub w porozumieniu z ATO lub, w przypadku egzaminatorów na szybowce i balony, z DTO. Porozumienie to powinno jednoznacznie określać, że ATO lub DTO działają w ramach systemu zarządzania właściwego organu.

- (b) pkt (c) otrzymuje brzmienie:
    - (c) Właściwy organ, ATO lub DTO powinni określić wszelkie dalsze wymagane szkolenie przed skierowaniem kandydata na ocenę kompetencji egzaminatorskich,
  - (c) pkt (d)(1)(vii) otrzymuje brzmienie:
    - (vii) system zarządzania ATO i struktura organizacyjna DTO.
16. W AMC2 FCL.1015 wprowadza się następujące zmiany:
- (a) pkt (d) otrzymuje brzmienie:
    - (d) Poprawienie procesu szkolenia i szkolenia w locie w ATO lub DTO poprzez informacje zwrotne otrzymywane od egzaminatorów na temat punktów lub sekcji egzaminów i kontroli, które są najczęściej niezaliczane,
  - (b) pkt (r) otrzymuje brzmienie:
    - (r) Lot wykonywany w ramach egzaminu lub kontroli będzie prowadzony w ramach ograniczeń zawartych w instrukcji operacyjnej ATO lub ograniczeń operatora, dla którego kandydat wykonuje loty, stosownie do przypadku, lub, jeżeli mają miejsce, w ramach ograniczeń wprowadzonych przez DTO.
17. W GM1 FCL.1015 (a); FCL.1025 (b) (2) dodaje się:
- GM1 FCL.1015(a); FCL.1025(b)(2)**
- KURSY STANDARYZACYJNE NA EGZAMINATORÓW W ATO LUB DTO**
- W pkt FCL.1015(a) (zdanie drugie) oraz w pkt FCL.1025(b)(2) (zdanie drugie) słowo ‘może’ jest użyte do wskazania, że ukończenie kursu standaryzacyjnego na egzaminatora lub kursu odświeżającego dla egzaminatora w DTO stanowi opcję, która może być stosowana przez egzaminatorów na szybowce i balony jako alternatywa dla ukończenia takich kursów prowadzonych przez właściwy organ lub ATO (pierwsze zdanie w pkt FCL.1015(a) i pkt FCL.1025(b)(2)).
18. AMC1 FCL.1025 otrzymuje brzmienie:
- EGZAMINATORSKI KURS ODŚWIEŻAJĄCY**
- Zakres egzaminatorskiego kursu odświeżającego powinien być zgodny z zakresem kursu standaryzacyjnego, o którym mowa w AMC1 FCL.1015, i uwzględniać specyficzne zagadnienia właściwe dla kategorii egzaminatora.

Załącznik nr 3

Akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiały zawierające wytyczne (GM) do załącznika VI Części - ARA (Zadeklarowane organizacje szkolenia (DTO))¹⁾ – Zmiana 5

1. GM1 ARA.GEN.105 ‘Definicje’ zostaje zmieniony na ‘Lista akronimów stosowanych w niniejszym Załączniku’ i przesunięty przed tytuł ‘PODCZEŚĆ GEN – WYMAGANIA OGÓLNE’.
2. AMC1 ARA.GEN.200(a) pkt (a) otrzymuje brzmienie:
  - (a) Podczas określania wymaganej struktury organizacyjnej, należy wziąć pod uwagę wszystkie poniższe czynniki:
    - (1) liczba certyfikatów, poświadczeń, upoważnień i zatwierdzeń do wydania;
    - (2) liczba zadeklarowanych organizacji szkolenia;
    - (3) liczba certyfikowanych osób i organizacji prowadzących działalność na terytorium danego Państwa Członkowskiego, łącznie z osobami i organizacjami certyfikowanymi przez inne właściwe organy lub osobami i organizacjami, które złożyły deklaracje innym właściwym organom;
    - (4) możliwość wykorzystania jednostek kwalifikowanych oraz zasobów innych właściwych organów w celu realizacji obowiązków wynikających z ciągłego nadzoru;
    - (5) poziom działalności w dziedzinie lotnictwa cywilnego pod względem:
      - (i) liczby i złożoności statków powietrznych wykonujących operacje;
      - (ii) wielkości i złożoności branży lotniczej Państwa Członkowskiego;
    - (6) potencjalny wzrost działalności w dziedzinie lotnictwa cywilnego.
3. W GM1 ARA.GEN.200(a)(2) wprowadza się następujące zmiany:
  - (a) w pkt (b)(1), podpunkty (i) i (ii) otrzymują brzmienie:
    - (i) szacowana liczba certyfikatów do wydania po raz pierwszy oraz deklaracji do otrzymania;

---

¹⁾ Akceptowalne sposoby potwierdzania spełnienia wymagań (AMC) oraz materiały zawierające wytyczne (GM) do załącznika VI Część –ARA rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008.

- (ii) liczba:
  - (A) organizacji certyfikowanych przez właściwy organ; oraz
  - (B) organizacji, które zadeklarowały swoją działalność właściwemu organowi,
- (b) w pkt (b)(2)(i), w zdaniu wstępnym oraz podpunktach (B) i (C) wprowadza się następujące zmiany:
  - (i) wielkość, charakter i złożoność działalności certyfikowanych i zadeklarowanych organizacji oraz posiadaczy certyfikatu kwalifikacji FSTD (AMC1 ORA.GEN.200(b)), z uwzględnieniem:
[...]
  - (B) rodzaju i zakresu zatwierdzenia zadeklarowanej działalności, wielokrotnych certyfikacji lub deklaracji;
  - (C) ewentualnych certyfikacji lub deklaracji zgodnie ze standardami przemysłowymi,
- (c) pkt (b)(2)(iv) otrzymuje brzmienie:
  - (iv) wielkość i złożoność branży lotniczej Państwa Członkowskiego oraz potencjalny wzrost działalności w dziedzinie lotnictwa cywilnego, co może stanowić wskazanie co do ilości nowych wniosków i deklaracji jak również zmian w istniejących certyfikatach i deklaracjach, jakich należy się spodziewać,
- (d) w pkt (c), podpunkty (1) i (2) otrzymują brzmienie:
  - (1) standardowy czas pracy wymagany do przetworzenia:
    - (i) wniosków o wydanie nowych certyfikatów (dla osób, organizacji i kwalifikacji FSTD);
    - (ii) nowych deklaracji;
  - (2) dla każdego okresu planowania, liczbę:
    - (i) nowych certyfikatów do wydania w każdym okresie planowania;
    - (ii) deklaracji do otrzymania; oraz
    - (iii) zmian w istniejących certyfikatach i deklaracjach do przetworzenia,
- (e) w pkt (d) w zdaniu wprowadzającym wprowadza się następujące zmiany:
  - (d) Zgodnie z polityką nadzoru właściwego organu, należy dokładnie określić poniższe dane w odniesieniu do każdego rodzaju organizacji

- certyfikowanej przez właściwy organ (zatwierdzone organizacje szkolenia (ATO) i centra medycyny lotniczej (AeMC)) oraz do posiadaczy certyfikatów kwalifikacji FSTD jak również do zadeklarowanych organizacji szkolenia,
- (f) w pkt (g) w zdaniu wprowadzającym wprowadza się następujące zmiany:
- (g) W odniesieniu do każdego rodzaju organizacji certyfikowanej przez właściwy organ, posiadacza certyfikatu kwalifikacji FSTD oraz zadeklarowanych organizacji szkolenia należy określić ilość godzin/dni roboczych w okresie planowania w przeliczeniu na jednego inspektora, które mogą być przydzielone na zadania związane z certyfikacją, nadzorem i egzekwowaniem przepisów, z uwzględnieniem:
- (g) pkt (h)(2) otrzymuje brzmienie:
- (2) możliwość współpracy z innymi właściwymi organami w przypadku zatwierdzeń i deklaracji gdzie zaangażowanych jest więcej niż jedno Państwo Członkowskie.
4. AMC1 ARA.GEN.210(d) zostaje zmieniony na AMC1 ARA.GEN.200(d) System zarządzania i pkt (a)(3) otrzymuje brzmienie:
- (3) Sposób wykonywania następujących zadań: ocena wniosków i ocena zgodności wniosków i deklaracji, wydawanie certyfikatów, realizacja stałego nadzoru, sprawdzanie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, środki egzekwowania przepisów oraz rozstrzyganie kwestii bezpieczeństwa.
5. W AMC1 ARA.GEN.220(a)(4), po tytule „ORGANIZACJE”, zdanie wstępne i lit. a), b), c) i d) otrzymują brzmienie:
- Dokumentacja dotycząca organizacji certyfikowanej przez właściwy organ lub organizacji, która zadeklarowała swoją działalność właściwemu organowi powinna zawierać, odpowiednio do rodzaju organizacji:
- (a) wniosek o zatwierdzenie organizacji lub otrzymaną deklarację;
- (b) dokumentację, na podstawie której udzielono zatwierdzenia oraz wszelkie zmiany do tej dokumentacji lub, w przypadku zadeklarowanych organizacji szkolenia, dokumentację wymaganą do złożenia wraz z deklaracją i wszelkie zmiany do niej;
- (c) certyfikat zatwierdzenia organizacji lub każde zatwierdzenie, łącznie ze wszelkimi zmianami;

- (d) egzemplarz programu sprawowania stałego nadzoru zawierającego daty planowanych i przeprowadzonych audytów lub inspekcji;
6. W GM1 ARA.GEN.220(a)(4) tytuł otrzymuje brzmienie :
CERTYFIKOWANE ORGANIZACJE - DOKUMENTACJA
7. Po GM1 ARA.GEN.220(a)(4) dodaje się GM2 ARA.GEN.220(a)(4) w brzmieniu:
GM2 ARA.GEN.220(a)(4) Prowadzenie dokumentacji
ZADEKLAROWANE ORGANIZACJE SZKOLENIA - DOKUMENTACJA
Dokumenty, które należy przechowywać jako dokumenty wspierające proces deklaracji, zawierają formularz deklaracji i wszystkie wymagane załączniki do niej (programy szkolenia), a także wszelkie zmiany do tych dokumentów.
8. AMC1 ARA.GEN.220(a)(7), pkt (b) (2) i (b)(3) otrzymuje brzmienie:
- (2) stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie realizacji programu sprawowania nadzoru nad organizacjami certyfikowanymi przez inny właściwy organ lub nad organizacjami, które zadeklarowały swoją działalność właściwemu organowi, w celu określenia przyczyn leżących u podstaw powstawania tych nieprawidłowości;
- (3) istnienia organizacji certyfikowanej przez właściwe organy w kilku Państwach Członkowskich, organizacji posiadającej zatwierdzenia wydane przez właściwe organy w kilku Państwach Członkowskich lub organizacji, która zadeklarowała swoją działalność właściwym organom w kilku Państwach Członkowskich.
9. GM1 ARA.GEN.300 lit. d), ust. (A) (1) otrzymuje brzmienie:
- (1) działalność organizacji certyfikowanych przez właściwy organ jakiegokolwiek innego Państwa Członkowskiego lub przez Agencję jak również działalność organizacji, które zadeklarowały swoją działalność do właściwego organu jakiegokolwiek innego Państwa Członkowskiego;
10. Po AMC1 ARA.GEN.305(d) dodaje się AMC1 ARA.GEN.305(f) i AMC2 ARA.GEN.305(f):
- AMC1 ARA.GEN.305(f) Program nadzoru**
- (a) Przy ustalaniu programu nadzoru dla organizacji, które zadeklarowały swoją działalność, właściwy organ powinien dokonać wyboru zadeklarowanych organizacji szkolenia, które mają zostać poddane inspekcji w oparciu o elementy określone w pkt ARA.GEN.305(f).

- (b) W przypadku każdej wybranej zadeklarowanej organizacji szkolenia inspekcja stanowi inspekcją wybranej próbki wstępnie zdefiniowanych kryteriów inspekcji na podstawie kluczowych elementów ryzyka i mających zastosowanie wymagań.
- (c) Wyniki wcześniejszych działań nadzorczych powinny obejmować informacje z corocznego przeglądu wewnętrznego DTO i rocznego sprawozdania z działalności DTO, a także informacje z weryfikacji programu szkolenia DTO pod względem zgodności z Częścią FCL i raportów ze zdarzeń mających związek z działalnością DTO, w stosownych przypadkach.
- (d) Program nadzoru powinien opierać się na podejściu opartym o ryzyko i powinien być opracowywany co roku. Co najmniej jedna inspekcja powinna być wykonana w odniesieniu do każdego DTO nie później niż 72 miesiące od daty otrzymania deklaracji lub, w dalszej kolejności, od daty ostatniej inspekcji, stosownie do przypadku.
- (e) Dodatkowe inspekcje lub niezapowiedziane inspekcje określonych zadeklarowanych organizacji szkolenia mogą być uwzględnione w programie nadzoru na podstawie elementów określonych w pkt ARA.GEN.305(f).

AMC2 ARA.GEN.305(f) Program nadzoru

Inspekcja DTO powinna koncentrować się przynajmniej na:

- (a) istnieniu oświadczenia o polityce bezpieczeństwa i jego adekwatności w odniesieniu do działalności DTO;
- (b) istnieniu odpowiednich środków mających na celu osiągnięcie celów polityki bezpieczeństwa, w tym środków ograniczania ryzyka, wyników corocznych przeglądów i odpowiednich działań naprawczych, w stosownych przypadkach;
- (c) szkoleniu lotniczym zgodnie z programem szkolenia DTO, jego realizacji i standardach a także na dokumentacji szkoleniowej;
- (d) szkoleniowych statkach powietrznych będących w użyciu, w tym ich rejestracji, powiązanych dokumentach oraz dokumentacji obsługi technicznej;
- (e) wykorzystaniu FSTD;
- (f) miejscu prowadzenia operacji i związanym z tym zapleczem, w stosownych przypadkach; oraz
- (g) informacjach na temat instruktorów szkolenia ogólnego oraz ważności ich licencji, certyfikatów, uprawnień i dzienników.

11. Po GM1 ARA.GEN.350 dodaje się GM1 ARA.GEN.350(e):
GM1 ARA.GEN.350(e) Stwierdzone nieprawidłowości i działania naprawcze - organizacje
POZIOMY NIEPRAWIDŁOWOŚCI WYDANYCH DLA DTO
Wymagania Części ARA nie narzucają właściwym organom konieczności kategoryzowania nieprawidłowości wydanych dla DTO. W konsekwencji punkt ARA.GEN.350(e) nie wymaga od właściwych organów przekazywania innym właściwym organom informacji na temat poziomu nieprawidłowości wydanych dla DTO. Jednakże, punkt ARA.GEN.350(e) nie może być rozumiany jako zakaz dla właściwych organów powiadamiania innych właściwych organów o poziomie nieprawidłowości w sytuacji, kiedy takie poziomy nieprawidłowości są stosowane przez ten właściwy organ na zasadzie dobrowolności.
12. Po GM1 ARA.GEN.350(e) dodaje się GM1 ARA.GEN.355(b)(1):
GM1 ARA.GEN.355 (b) (1) Ograniczenie, zawieszenie lub cofnięcie licencji, certyfikatu, upoważnienia, uprawnienia lub świadectwa
ŚRODKI WYKONAWCZE W PRZYPADKU NIEZGODNOŚCI Z CZĘŚCIĄ FCL
Jeżeli posiadacz licencji, uprawnienia, świadectwa lub zaświadczenia nie spełnia lub przestał spełniać obowiązujące wymagania, właściwy organ, działając zgodnie z pkt ARA.GEN.355(b), powinien podjąć środki wykonawcze, które powinny być współmierne do charakteru nieprawidłowości. Na przykład, jeśli szkolenie wymagane do wydania licencji pilota nie zostało w pełni ukończone zgodnie z wymogami, właściwy organ może podjąć decyzję, w zależności od ilości i charakteru brakujących elementów szkoleniowych, o zawieszeniu licencji zgodnie z pkt ARA.FCL.250, do momentu wykonania brakujących elementów szkolenia i nowego egzaminu praktycznego, zamiast cofnąć licencję.
13. GM1 AMC1-ARA.GEN.355(e) zmienia się na GM1 ARA.GEN.355(e).
14. Po GM1 ARA.MED.330 dodaje się podczęść DTO:
PODCZEŚĆ DTO - SZCZEGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZADEKLAROWANYCH ORGANIZACJI SZKOLENIA
AMC1 ARA.DTO.100 (a) Deklaracja składana właściwemu organowi
POTWIERDZENIE OTRZYMANIA DEKLARACJI
Właściwy organ powinien potwierdzić DTO na piśmie otrzymanie deklaracji w ciągu 10 dni roboczych.
GM1 ARA.DTO.100 (a) Deklaracja składana właściwemu organowi

PRYZYCNANIE INDYWIUUALNEGO NUMERU REFERENCYJNEGO DTO

Zaleca się tworzenie numerów referencyjnych DTO rozpoczynając od kodu kraju ONZ dla właściwego organu Państwa, do którego wysyłana jest deklaracja, po którym następuje termin '.DTO.' i numer kolejny (na przykład: AT.DTO.001).

GM2 ARA.DTO.100 (a) Deklaracja składana właściwemu organowi

Weryfikacja dokonana przez właściwy organ po otrzymaniu deklaracji nie oznacza inspekcji. Ma ona na celu sprawdzenie, czy deklaracja jest zgodna z obowiązującymi wymaganiami.

AMC1 ARA.DTO.110 Weryfikacja zgodności programu (-ów) szkolenia

Bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących procedur administracyjnych, oraz jeżeli program szkolenia nie został wcześniej zweryfikowany pod kątem zgodności z częścią FCL (AMC1 DTO.GEN.115(c)), po otrzymaniu wstępnej deklaracji, właściwy organ powinien zweryfikować zgodność programu(-ów) szkolenia dołączonego(-ych) do tej deklaracji w ciągu 6 miesięcy od daty potwierdzenia otrzymania deklaracji zgodnie z pkt ARA.DTO.100(a).